

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	S. Weijsters	Datum	21 april 2026
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	34091806
E-mail	stefanie.weijsters@utrecht.nl	Onderwerp	Voortgang Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Cultuur

Geachte leden van de raad,

Op 26 september 2023 informeerden we u per [brief](#) over het door ons vastgestelde [Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028](#), als uitwerking van de [Kadernota Cultuurparticipatie 2022-2030](#) (vastgesteld op 16 juni 2022). Op 31 januari 2025 ontving u [een voortgangsbrief en -rapportage](#) over 2024, het eerste jaar van het uitvoeringsprogramma. Ook in 2025 zagen we de concrete resultaten van onze inzet op het gebied van Cultuur op school, Cultuur in de vrije tijd en Cultuur in de buurt. En natuurlijk zijn het vooral de vele partijen, professionals, vrijwilligers en andere betrokkenen in deze stad die op dagelijkse basis actief cultuur maken met onze bewoners, van jong tot oud en in alle wijken en buurten. In deze brief lopen we langs de drie hoofdprogramma's uit het uitvoeringsprogramma en nemen u mee in de voortgang van de activiteiten.

Cultuur op school

Doorgaan met Cultuureducatie met Kwaliteit

Creatief Vermogen Utrecht (CVU) is het Utrechtse meerjarenprogramma voor cultuureducatie in het kader van de landelijke matchingsregeling [Cultuureducatie met Kwaliteit](#), met cofinanciering vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Stichting Cultuur & School Utrecht, die wij al voor bemiddeling, kennisdeling en monitoring ondersteunen als onderdeel van onze gemeentelijke verantwoordelijkheid voor cultuureducatie, startte in 2025 als nieuwe penvoerder van CVU. Zij namen het stokje over van TivoliVredenburg. De hoofddoelen van CVU zijn duurzame kwaliteitsverbetering van het cultuuronderwijs en het vergroten van de deskundigheid in cultuuronderwijs (van zowel leerkrachten als culturele professionals), met daarnaast aandacht voor vakintegratie en verbinding van binnen- met buitenschools cultuuraanbod. In 2025 is het aantal scholen in het primair en voortgezet onderwijs dat een creatief partnerschap is aangegaan, gestegen van 42 naar 45 basisscholen en van 5 naar 8 middelbare scholen. Dat betekent 6 nieuwe creatieve partnerschappen, waarin school en culturele organisatie voor langere tijd verdiepend samenwerken. In het kader van 'Ongelijk investeren voor gelijke kansen' wil CVU in de periode 2025-2028 minimaal 14 nieuwe scholen die niet eerder meededen bereiken. Daarbij leggen ze onder andere de nadruk op scholen

Burgemeester en wethouders

Datum 21 april 2026
Ons kenmerk 34091806

met een grote populatie leerlingen met een ondersteuningsbehoefte, scholen in het speciaal onderwijs en middelbare scholen in het vmbo en praktijkonderwijs. Kennisdeling vindt onder andere plaats samen met de PABO's en de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU).

Naast onze subsidie aan CVU, investeren we in cultuureducatie via de [nadere regel onderwijs](#). Deze regeling is bedoeld om kinderen in het primair en voortgezet onderwijs in aanraking te brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur, zowel binnen als buiten de school. Maar liefst 23 van de 24 schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs hebben deze subsidie aangevraagd. Met deze middelen organiseren scholen uiteenlopende activiteiten, zoals workshops beeldende kunst, muziek- en theaterprojecten en bezoeken aan musea en erfgoedlocaties. Hierdoor krijgen leerlingen niet alleen de kans om hun creativiteit te ontwikkelen, maar dragen scholen ook direct bij aan de bredere Utrechtse ambities: een stad waarin alle kinderen kansrijk opgroeien, zich cultureel kunnen ontwikkelen en zich gezien en thuis voelen in een diverse samenleving.

In april 2025 stuurde toenmalig minister Bruins van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) een [brief](#) naar de Tweede Kamer, waarin hij aangaf dat Cultuureducatie met Kwaliteit, wat begon als stimuleringsprogramma, een structurele inbedding moet krijgen in het landelijk, regionaal en lokaal beleid om scholen en hun culturele partners blijvend te kunnen ondersteunen. Het Rijk werkt daarom toe naar een nieuwe, structurele beleidslijn vanaf 2029 met inbedding van de in de afgelopen jaren opgebouwde infrastructuur en samenwerkingsverbanden. Daarbij rekenen zij wederom op de samenwerking met provincies en gemeenten. Zodra hierover meer helder is, informeren wij u in onze raadsbrief Voortgang Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie.

Verbinden van creatieve mbo-scholen met de culturele sector

Naast deze focus op de creatieve ontwikkeling van de Utrechtse jeugd, zetten we ons in het kader van 'Podium voor afstudeerders' (Coalitieakkoord) in voor jong talent dat van de Utrechtse creatieve opleidingen afstudeert en in de sector aan de slag wil. Daarbij richten we ons in het bijzonder op de alumni van de creatieve mbo's. Het blijkt niet altijd even gemakkelijk om na je afstuderen je plek te vinden in het werkveld. Daarom verstrekken wij jaarlijks een opdracht aan [Utrecht Creative Community](#) (UCC), het netwerk waarin mbo en hbo creatieve opleiders Nimeto, Creative College (onderdeel van ROC Midden-Nederland), HKU, Hogeschool Utrecht en Herman Brood Academie (onderdeel van MBO Utrecht) samenwerken. Zij bieden op verschillende manieren en gezamenlijk zorg aan hun alumni. De opleidingen hebben een community manager om studenten na hun afstuderen op maat te blijven ondersteunen. Tijdens het jaarlijkse BROED programma van UCC, ontmoeten alumni en sector elkaar. Een maand lang kunnen zij deelnemen aan activiteiten gericht op professionalisering, leren en ontwikkelen. Daarnaast voeren UCC en gemeente samen gesprekken met cultuurkoepels, waaronder de broedplaatsen, The Culture en het muziekoverleg, over hoe we hierin vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid zo goed mogelijk kunnen opereren en faciliteren. De beschikbaarheid van betaalbare werk- en woonruimte in de stad is ook voor deze alumni een knelpunt. De druk op onder andere de broedplaatsen heeft zijn effect op de mogelijkheden voor deze startende creatieve professionals, die zowel voor als achter de schermen aan de slag willen. Talent trekt daarom ook de stad uit. Via regulier overleg en bezoeken aan de opleidingen en activiteiten met studenten, bespreken we de voortgang en mogelijke aanpassingen regelmatig.

Cultuur in de vrije tijd

Amateurkunst door iedereen

Utrecht is de stad van de fijnmazige amateurkunstsector, waarin meer dan 125.000 inwoners actief zijn. Afgelopen najaar hebben we via de [regeling Basissubsidies Amateurkunst](#) wederom aan 136

Datum 21 april 2026
Ons kenmerk 34091806

amateurkunstgroepen (via 114 stichtingen en verenigingen) een bijdrage verstrekt in de ondersteuning van hun artistieke leiding en huurkosten voor 2026. Uit de [verkenning](#) voorafgaand aan het uitvoeringsprogramma, bleek dat deze regeling niet aansluit op het volledige en diverse landschap van cultuurdeelname in de vrije tijd in Utrecht. Zo kunnen informeel georganiseerde groepen en initiatieven via deze regeling geen aanspraak maken op de subsidie, terwijl we wel de ambitie hebben om dit deel van het veld te ondersteunen. Dit levert tegelijkertijd een uitdaging op, omdat vanuit gelijkblijvend budget beide - formeel en informeel georganiseerde veld - ondersteund moeten worden.

Aangezien het veld van cultuurparticipatie in de vrije tijd zo breed is en we alle behoeften goed in beeld wilden hebben, hebben we meer tijd genomen voor het gesprek met de verschillende stakeholders. Hierdoor konden we u hierover niet al eerder informeren. Een klankbordgroep met daarin vertegenwoordigers vanuit zowel het meer traditioneel georganiseerde veld, zoals de koren en orkesten, als de meer informeel georganiseerde groepen, zoals initiatieven binnen The Culture, heeft meermaals met ons meegedacht. Deze gesprekken hebben geleid tot het ontwikkelen van twee nadere regels: [Basissubsidie Amateurkunst](#) en [Subsidie cultuur in de Vrije Tijd](#). Elke regeling is toegespitst op de behoeften van de betreffende doelgroep. De Basissubsidie Amateurkunst betreft een herziening van de oude regeling. Hiermee komen we tegemoet aan de wensen vanuit het veld en [motie 311](#). De subsidie Cultuur in de Vrije Tijd is een geheel nieuwe regeling, specifiek gericht op informele groepen en initiatieven met nadrukkelijk aandacht voor toegankelijkheid en laagdrempeligheid. Beide subsidieregelingen worden gefinancierd dankzij medewerking van TivoliVredenburg, Stadsschouwburg Utrecht en Centraal Museum, conform [amendement A94](#). De verbreding van ondersteuningsmogelijkheden voor dit brede veld moet zorgen voor een nog diverser amateurkunstaanbod, bijdragend aan een rijk cultureel aanbod als onderdeel van een aantrekkelijke stad, waarmee we mede uitvoering geven aan [motie 474](#).

In 2025 werd het subsidieplafond van de Basissubsidie Amateurkunst niet volledig besteed. In lijn met [motie 355](#) is het restant budget besteed aan kinderen die door hun sociaaleconomische positie niet deel kunnen nemen aan cultuur. ZIMIHC en het Jeugdfonds Sport en Cultuur hebben een extra financiële bijdrage gekregen om cultuurdeelname specifiek voor deze doelgroepen mogelijk te maken. Het Jeugdfonds Sport en Cultuur kan met de extra bijdrage van € 10.000 cultuurdeelname mogelijk maken van circa 21 kinderen. Zij helpen ouders op maat met de kosten voor hun kind om mee te kunnen doen, bijvoorbeeld voor lidmaatschap, contributie of lessen, maar ook bij de aanschaf van materialen en instrumenten. ZIMIHC heeft met de extra bijdrage van € 30.000 een groot deel van de activiteiten uit het U Make & Move project (Sport & Cultuurmix) kunnen voortzetten in Overvecht en Kanaleneiland. Met deze groepsgerichte activiteiten worden zo'n 3.000 kinderen en jongeren bereikt. ZIMIHC ontving hiervoor eerder een bijdrage uit de reeds afgelopen 'Klijnsma-gelden' vanuit het Rijk.

Amateurkunsteducatie door iedereen

Vanuit de regeling Amateurkunsteducatie 2025-2028 investeren we in cultuurlesaanbod toegankelijk en dichtbij voor alle inwoners. Organisaties krijgen subsidie voor het maken en geven van lessen in amateurkunst, waarbij zij werken aan een doorlopende leerlijn met lessen voor beginnende tot gevorderde deelnemers. De negen partijen die amateurkunsteducatie subsidie ontvangen voor de periode 2025-2028 zijn Theaterschool Utrecht, Danscentrum Utrecht, Vocal Arts Academy, Muziqu, Muziek Voor Ieder Kind, Kunstkasteel Zuilen, Dans Atelier 42, Kunstencentrum Nieuwe Vaart en de Dirigentenwerkplaats. Zij bieden verspreid over de stad lessen aan in muziek, theater en dans. We vinden een breed toegankelijk en betaalbare amateurkunsteducatie in de stad van groot belang. Door het wegvallen van de Utrechtse Muziekschool is er, ook in lijn met de landelijke tendensen, in onze stad een uitdaging te zien om muzikeducatie beschikbaar en toegankelijk te houden. Daarbij hebben

Burgemeester en wethouders

Datum 21 april 2026
Ons kenmerk 34091806

we extra oog voor diegenen, ook kinderen en jongeren, voor wie het nu al niet vanzelfsprekend is om aan cultuur deel te nemen. We willen voorkomen dat er voor hen nog meer drempels ontstaan om aan muzieklles, of amateurkunsteducatie in de breedte, te kunnen doen.

Daarom werken we tegelijkertijd op het Domplein 4-5 aan een toekomstbestendige invulling met behoud van amateurkunsteducatie. In [mei](#) en [september](#) informeerden wij u hierover per brief. Sinds najaar 2024 hebben wij zelf het beheer en de exploitatie van het pand overgenomen van het failliete DOMUS, en beheert TivoliVredenburg de (mede door hun steun aangekochte) muziekinstrumenten die in het pand gebruikt worden voor onder andere muzieklles. Daardoor kan in de tussentijd amateurkunsteducatie plaatsvinden en kunnen amateurkunstgroepen nog steeds in het pand terecht voor repetities en presentaties. Ondanks dat de ruimtes nu goed gebruikt worden, is de exploitatie van het pand momenteel niet kostendekkend. We zetten hiervoor onder andere de onderbesteding van het subsidiebudget van de nadere regel Amateurkunsteducatie 2025-2028 in. Voor de toekomst is dit amateurkunsteducatiebudget onvoldoende om zowel verspreid over de stad en dichtbij de inwoner als op het Domplein dit aanbod te realiseren.

Impuls voor jongerencultuur

Daarnaast delen we graag met u dat we een interactieve kennissessie hebben georganiseerd met en voor de initiatieven die subsidie hebben ontvangen vanuit de [regeling Impuls Jongerencultuur](#), gefinancierd met eenmalige SPUK middelen van het Rijk. Deze bijeenkomst vond plaats bij één van de gesubsidieerden, namelijk House of Hiphop. De daar geleerde lessen nemen we mee in de doorontwikkeling van ons instrumentarium om zo drempels verder te verlagen, zeker voor de wat jongere of meer onervaren aanvragers. In veel gevallen is het voor hen lastig om aanvullende financiering te regelen voor hun project of activiteit. Door de [herziening](#) van de Impulssubsidie Cultuur kunnen zij nu 100% in plaats van 50% van de kosten gefinancierd krijgen. Ook hebben we de Projectsubsidie Cultuur opgeknipt in een lichte en normale categorie, zodat je voor meer kleinschalige aanvragen aan minder voorwaarden hoeft te voldoen. Dit sluit aan op wat we eerder al opgenomen hebben in het [Uitvoeringsprogramma De stem van jonge Utrechters](#).

Kunst en gezondheid

Verder informeren we u graag dat het [Netwerk Kunst en Gezondheid](#), bestaande uit cultuur-, zorg- en welzijnsorganisaties uit de stad, afgelopen jaar met incidentele steun vanuit de SPUK GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) verder aan de slag kon. Ook in de Kadernota Cultuurparticipatie gaven we al aan dat onderzoek uitwijst dat cultuurbeoefening bijdraagt aan de gezondheid van mensen. Partijen vanuit de zorg-, welzijn- en cultuursector weten elkaar dan ook steeds beter te vinden. Met een bijdrage gericht op mentale gezondheid hebben we bovendien extra projecten op het snijvlak van cultuur en gezondheid gerealiseerd. Daarnaast zijn we partner in het meerjarig onderzoek [Creating Cultures of Care](#) van de HKU naar de bijdrage van kunst(enaars) aan transitie in de zorg en welzijn.

Cultuur in de buurt

Spreiding wijkgerichte culturele voorzieningen

Zoals u eerder kon lezen in de jaarlijkse raadsbrief [Voortgang Uitvoeringsprogramma cultureel en creatief vastgoed 2025–2028](#), worden er stappen gezet in de renovatie van het BOKS

jongerencultuurhuis in Overvecht en sloop-nieuwbouw van het BOKS jongerencultuurhuis in Kanaleneiland. Na het besluit afgelopen jaar om twee in plaats van drie jongerencultuurhuizen in Leidsche Rijn, Vleuten en De Meern te ontwikkelen, zetten we ook stappen in de realisatie daarvan. Daarnaast bereiden we een wijkcultuurhuis in de nieuwe wijk Merwede en in de Musketon in Lunetten voor. Wijk- en jongerencultuurhuizen dragen bij aan de leefbaarheid in buurten en de identiteit van

Burgemeester en wethouders

Datum 21 april 2026
Ons kenmerk 34091806

nieuw te ontwikkelen wijken. Daarnaast kijken we hoe we op verschillende plekken slim ruimtegebruik kunnen toepassen, om ook ruimtes die niet specifiek ingericht zijn voor kunst en cultuur hier beter voor in te zetten. In de volgende raadsbrief Voortgang Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie zullen we dieper ingaan op de haalbaarheid van onze eerder geformuleerde ambities - met in 2030 een wijkcultuurfunctie in elke wijk en cultuurparticipatie op 10 minuten lopen toegankelijk voor alle inwoners - en eventuele bijstellingen en aanpassingen.

Meer verbinders in de wijk

Vanuit de huidige [subsidieregeling Combinatiefuncties Cultuur](#), werken er cultuurcoaches in de wijken Leidsche Rijn, Vleuten-De Meern, Zuid (Hoograven), Noord-West (Ondiep), Zuid-West en Overvecht. De cultuurcoaches stimuleren cultuurparticipatie, specifiek voor inwoners die een afstand ervaren tot cultuur. Daarnaast verbinden cultuurcoaches cultuur met andere domeinen zoals sport, welzijn of onderwijs. Zij doen dit bijvoorbeeld door te bemiddelen in theaterbezoek, het verbinden van binnen- en buitenschoolse kunsteducatie en het opzetten van toegankelijke maaktrajecten samen met maatschappelijke partners. In Overvecht geeft de cultuurcoach van ZIMIHC in samenwerking met de Brede School Overvecht het culturaanbod vorm binnen de talentencarrousel 'Brede kijk op de wereld'. Daarin maken kinderen kennis met divers aanbod op het gebied van sport, cultuur, natuur en techniek om te ontdekken waar hun talenten liggen. Bij Het Wilde Westen werkt de cultuurcoach aan een vervolg van het traject 'The Artist Within' met Carehouse, een zorgaanbieder in de specialistische jeugdhulp. Zij organiseren activiteiten voor jongeren met en zonder een mentale kwetsbaarheid.

We zien dat het werk van de cultuurcoach vaak verweven is met de organisaties waar ze in dienst zijn. Door de jaren heen hebben ze een netwerk en verschillende trajecten opgebouwd in de buurt. Daarin zien we de toegevoegde waarde van cultuurcoaches in het bereiken van de doelgroep. Met hun activiteiten sluiten de cultuurcoaches aan op wat er aan actuele, maatschappelijke ontwikkelingen speelt in de wijk en buurt, in afstemming en samenwerking met het wijkbureau, en op de buurtagenda, daar waar deze aanwezig is. Onlangs hebben we vernomen dat we de inzet van cultuurcoaches ook na 2026 kunnen voortzetten met een bijdrage vanuit het Rijk. Het Rijk voert vanaf 2026 wel een korting van 10% door. Voor 2026 kunnen we dit in verband met een kleine onderbesteding op de regeling 2025-2026 opvangen. We bekijken nog hoe we daarna met de korting om kunnen gaan.

Kortom

We werken samen met de sector aan de versteviging van de basis voor cultuurparticipatie in Utrecht. Op school, in de buurt en in de vrije tijd ambiëren we kwalitatieve en toegankelijke cultuur voor iedereen, met extra aandacht voor diegenen die niet al vanzelfsprekend (kunnen) meedoen. Tegelijkertijd constateren we dat dit niet vanzelf gaat en er ook uitdagingen in het verschiep liggen. De beschikbaarheid van betaalbare werkruimte heeft effect op de mogelijkheden voor jong talent om in de stad iets op te bouwen. Kostenstijgingen en beperkte financiële ruimte om deze op te vangen, leggen druk op amateurkunst(educatie)partijen, zoals ook te zien is bij de muzikeducatiesector. En rijksbijdragen die aflopen of verminderen (zoals SPUK bijdragen) of die voor de toekomst nog niet volledig zeker zijn, vragen ons om scherp te blijven op de landelijke ontwikkelingen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,